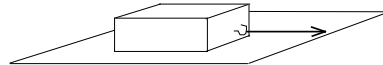

**Polsko-Ukraiński Konkurs Fizyczny
 “Lwiątko – 2005” klasy III i V liceum i technikum**

Zadania 1 – 10 za trzy punkty

- Mama Lwiątka potrzebuje 20 minut, aby w zębach przenieść do jaskini upolowaną małpę. Jeśli pomoże jej Tata Lwiątka, to razem zdołają przenieść
  - dwie małpy w 10 minut,
  - jedną małpę w 40 minut,
  - dwie małpy w 20 minut,
  - dwie małpy w 40 minut,
  - cztery małpy w 40 minut.
- Jakie (z wymienionych) gwiazdy mają największą temperaturę powierzchni?
  - Czerwone.
  - Białe.
  - Zółte.
  - Niebieskie.
  - Podczerwone.
- $\Omega \cdot m$ jest jednostką
  - przewodności właściwej,
  - oporu właściwego,
  - oporu niewłaściwego,
  - długości opornika,
  - omometra.
- Rozpędzony do prędkości $c/2$ pozyton uderza w spoczywający elektron. Każdy z powstałych w wyniku anihilacji dwóch fotonów ma prędkość
  - c ,
  - $c/2$,
  - $c/4$,
  - $\frac{c\sqrt{3}}{2}$,
  - 0.
- Punkty na rysunku przedstawiają stany tej samej porcji gazu doskonałego. W których stanach ciśnienie gazu jest jednakowe?
  - 1 i 2.
  - 2 i 3.
  - 3 i 4.
  - 1 i 4.
  - 1 i 3.
- Co kryje się pod symbolem X w zapisie reakcji jądrowej ${}^6_3\text{Li} + {}^1_1\text{H} \rightarrow {}^4_2\text{He} + X$?
  - ${}^3_2\text{He}$.
  - ${}^4_2\text{He}$.
  - ${}^9_4\text{Be}$.
  - ${}^3_2\text{Be}$.
  - ${}^7_3\text{Li}$.
- Maratończyk w czasie biegu schudł o 4 kilogramy. Co się stało z brakującą masą?
  - Została zamieniona na energię, zgodnie ze wzorem $E = mc^2$.
  - Została zamieniona na pracę.
  - Uniosły ją substancje wydalone przez oddech i pot.
  - Została wypromieniowana w postaci ciepła.
  - Została strawiona.
- Klocek o ciężarze 20 N, położony na poziomym stole, ciągnięty jest w prawo, ale siła tarcia o wartości 5 N sprawia, że klocek nie porusza się. Co można powiedzieć o współczynniku tarcia statycznego μ_s ?
  - $\mu_s = 0$.
  - $\mu_s = 0,25$.
  - $\mu_s = 0,4$.
  - $\mu_s \leq 0,25$, ale niekoniecznie $\mu_s = 0,25$.
  - $\mu_s \geq 0,25$, ale niekoniecznie $\mu_s = 0,25$.

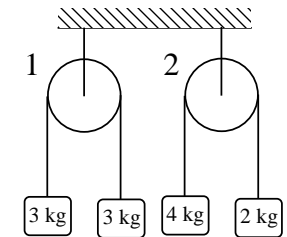
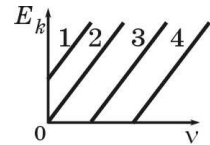
- Pewien fizyk obserwuje cząstki zbliżające się do niego z prędkościami relatywistycznymi. Kres górny szybkości zmniejszania się odległości między nimi, jaką może zaobserwować ten fizyk, to
  - $c/2$,
  - c ,
  - $2c$,
  - inna wartość,
  - nieskończoność.
- We wtorek rano do przedszkola dostarczono 120 zabawek. W najbliższy poniedziałek rano stwierdzono, że ocalało tylko 15. Jak długi okazał się czas połowicznego rozpadu zabawek?
  - Jedna doba.
  - Dwie doby.
  - Trzy doby.
  - Sześć dób.
  - 12 dób.

Zadania 11 - 20 za 4 punkty

- Fizyk-Rzyzyk, o masie 50 kg, jedzie windą, stojąc na sprężynowej wadze łazienkowej. Winda urywa się momencie, gdy waga wskazuje 60 kg. Jakie przyspieszenie (zwrot i wartość w układzie inercyjnym) ma Fizyk-Rzyzyk natychmiast po urwaniu się windy, zanim waga zdąży zmienić wskazanie?
  - $\uparrow, g$.
  - $\downarrow, g$.
  - $\uparrow, 0,2g$.
  - $\downarrow, 0,8g$.

E. Odpowiedź zależy od tego, czy winda jechała w dół, czy ku górze.
- Uczeń narysował, dla kilku metali, wykresy zależności maksymalnej energii kinetycznej elektronów, uwolnionych w zjawisku fotoelektrycznym zewnętrznym, od częstotliwości padającego światła. Które wykresy NIE mogą być poprawne?
  - 1 i 2.
  - 3 i 4.
  - 1 i 4.
  - Tylko 1.
  - Tylko 2.
- Za pomocą oświetlonej laserem siatki dyfrakcyjnej uzyskaliśmy na ekranie prążek I rzędu w odległości 10 cm od prążka zerowego. Gdyby to doświadczenie przeprowadzić pod wodą (w identycznej konfiguracji), odległość między prążkami byłaby
  - taka sama,
  - mniejsza,
  - większa.

D. Siatka dyfrakcyjna nie działa pod wodą. E. Pod wodą powstanie tylko prążek zerowego rzędu.
- Przy przejściu z jednego układu inercyjnego do innego może ulec zmianie czasowa kolejność zdarzeń. Dla jakich zdarzeń NIE jest to możliwe?
  - Rozpady dwóch jąder promieniotwórczych.
  - Wybuchy dwóch supernowych.
  - Powstanie dwóch par cząstka-antycząstka.
  - Powstanie i rozpad nietrwałego jądra.
  - Synteza dwóch jąder helu we wnętrzu Słońca.
- Na nieważkich niciach, przewieszonych przez identyczne bloki, zawieszamy po dwa ciężarki (rysunek) i swobodnie puszczamy. Bloki mogą się obracać bez tarcia. Niech F_1, F_2 , oznaczają obciążenia haków w suficie, gdy już puścimy ciężarki. Zachodzi
  - $F_1 = F_2$,
  - $F_1 > F_2$,
  - $F_1 < F_2$,
  - z początku $F_1 = F_2$, później $F_1 > F_2$,
  - z początku $F_1 = F_2$, później $F_1 < F_2$.

- Ile wody można by podgrzać od 0°C do 100°C na koszt energii spoczynkowej 1 g materii? Przyjmij ciepło właściwe wody $4,2 \text{ kJ}/(\text{kg} \cdot \text{K})$.
  - 2140 ton.
  - 214 000 ton.
  - 2,14 mln ton.
  - 214 mln ton.
  - 2,14 mld ton.

17. Proton mający prędkość ok. 1000 m/s zderzył się sprężyście z nieruchomym jądrem. W wyniku zderzenia zwrot prędkości protonu zmienił się na przeciwny, a wartość zmniejszyła się do 800 m/s. Z jakim jądrem mogło to być zderzenie?

- A. ${}^3_2\text{He}$.   B. ${}^4_2\text{He}$.   C. ${}^9_4\text{Be}$.   D. ${}^{40}_{18}\text{Ar}$.   E. ${}^{60}_{28}\text{Ni}$.

18. Atom wodoru przeszedł ze stanu podstawowego na trzeci poziom energetyczny. Jak zmieniły się (zgodnie z modelem Bohra) promień orbity r i energia E , potrzebna do jonizacji atomu?

- A. r i E wzrosły 3 razy.   B. r i E wzrosły 9 razy.   C. r wzrósł 3 razy, E zmalała 3 razy.
D. r wzrósł 9 razy, E zmalała 9 razy.   E. r wzrósł 9 razy, E zmalała 3 razy.

19. Do wody o temperaturze 100°C wrzucamy kawałek lodu. Masy wody i lodu są jednakowe. Przy jakiej (z podanych niżej) temperaturze lodu cała woda może zamrznąć? Ciepła właściwe wody i lodu to odpowiednio $4,2 \text{ kJ}/(\text{kgK})$ i $2,1 \text{ kJ}/(\text{kgK})$, ciepło topnienia lodu $330 \text{ kJ}/\text{kg}$.

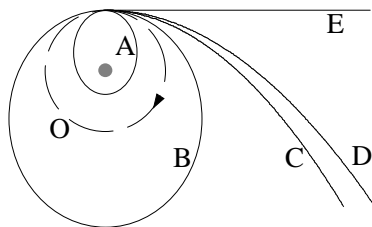
- A. -100°C .   B. -157°C .   C. -200°C .   D. -357°C .
E. Cała woda nie może zamrznąć.

20. Słaby prąd unosi dryfujący jacht z prędkością $7,2 \text{ m/h}$. Na pokładzie leży poziomo zegarek na rękę. Jaki kształt względem ziemi ma tor końca wskazówki sekundowej? Wskazówka ma długość $1,91 \text{ cm}$.

Zadania 21 - 30 za 5 punktów

21. Statek kosmiczny porusza się po kołowej orbicie O wokół Ziemi. W chwili, kiedy jego prędkość jest równa $\vec{v}$, krótkotrwałe włączenie silnika zwiększa prędkość o $0,45\vec{v}$. Jaki kształt przyjmie tor statku? Trajektoria C jest łukiem paraboli, trajektoria D łukiem hiperboli.

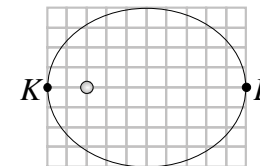
22. Podczas rozciągania o 1 cm napiętej już wcześniej sprężyny wykonano pracę 2 J , a przy dalszym rozciąganiu o następny 1 cm wykonano pracę 5 J . Jaka praca zostanie wykonana przy jeszcze dalszym rozciąganiu sprężyny o następny 1 cm ?

- A. 7 J .   B. 8 J .   C. 9 J .   D. 10 J .   E. 11 J .

23. Wystrzelony pionowo w górę pocisk rozpryskuje się, na maksymalnej osiągniętej wysokości, na wiele odłamków, wyrzucając je w różne strony z prędkościami o jednakowej wartości v . W trakcie dalszego lotu, jeśli opór powietrza jest pomijalnie mały, odłamki pozostają na powierzchni sfery, której

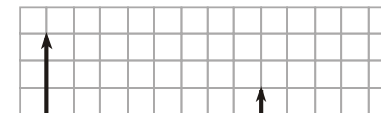
- A. promień rośnie z szybkością v , a środek spada swobodnie z prędkością początkową zero,
B. promień rośnie w czasie z szybkością v , a środek spada swobodnie z prędkością początkową v ,
C. promień rośnie z przyspieszeniem g , a środek spada swobodnie z prędkością początkową zero,
D. promień rośnie z przyspieszeniem g , a środek spada swobodnie z prędkością początkową v ,
E. promień rośnie z przyspieszeniem g , a środek spada jednostajnie z prędkością v .

24. Sonda kosmiczna porusza się pod wpływem siły F_1 przyciągania Słońca i siły F_2 ciśnienia światła, działającego na specjalny żagiel o dużej powierzchni. Żagiel ustawia się zawsze prostopadle do promieni słonecznych. W punkcie K (rysunek) toru sondy $F_1 = 3F_2$. A zatem w punkcie L zachodzi

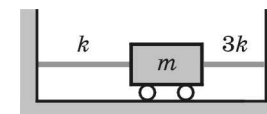
- A. $F_1 = 48F_2$,   B. $F_1 = 12F_2$,   C. $F_1 = 3F_2$,   D. $F_1 = (3/4)F_2$,
E. $F_1 = (3/16)F_2$.

25. Na rysunku pokazano przedmiot i jego obraz w soczewce rozpraszającej. Bok jednej kratki to 10 cm . Jaką zdolność skupiającą ma soczewka?

- A. Od -2 do $-1,5$ dioptrii.   B. Od $-1,5$ do -1 dioptrii.
C. Od -1 do $-0,5$ dioptrii.   D. Od $-0,5$ do $0,5$ dioptrii.   E. Od $0,5$ do $1,5$ dioptrii.

26. Pokazany na rysunku wózek o masie m wykonuje drgania pod działaniem dwóch gumowych linek o współczynnikach sprężystości k i $3k$. Gdy wózek jest w położeniu równowagi, linki są już mocno napięte. Okres drgań wynosi

- A. $1,5\pi\sqrt{m/k}$,   B. $\pi\sqrt{2m/k}$,   C. $\pi\sqrt{m/k}$,
D. $\pi\sqrt{m/k}(\sqrt{3}-1)$,   E. $\pi\sqrt{m/(3k)}(\sqrt{3}+1)$.

27. Jaś i Małgosia od początku 45-minutowej lekcji fizyki przez 5 minut grają pod ławką w karty, a przez następne 5 minut patrzą na tablicę i udają, że notują, potem znowu przez 5 minut grają i tak przez całą lekcję. Nauczyciel od wejścia do klasy zajęty jest pisaniem na tablicy, tylko co pewien czas się ogląda. Nauczyciel ten może nie odkryć zabawy Jasia i Małgosi, jeśli odwraca się do klasy (przez całą lekcję, ale nie o pełnej minucie) w odstępach

- A. 7 minut,   B. 8 minut,   C. 9 minut,   D. 11 minut,   E. 12 minut.

28. Gdy płyniesz kajakiem po rzece, siły oporu wody są w przybliżeniu proporcjonalne do prędkości kajaka względem wody. Kiedy płyniesz z prądem, utrzymując stałą prędkość 4 km/h względem wody, a prędkość prądu wynosi 2 km/h , wkładasz w pokonywanie oporu wody moc P . Aby w tym samym czasie przepłynąć ten sam dystans pod prąd, trzeba by włożyć w pokonanie oporu moc

- A. P ,   B. $2P$,   C. $3P$,   D. $4P$,   E. $9P$.

29. Wysłaliśmy sondę do badania atmosfery Słońca, wprowadzając ją na bardzo wydłużoną orbitę, której aphelium znajduje się w pobliżu Ziemi, a peryhelium – tuż za Słońcem.

Sonda doleci do Słońca po czasie równym w przybliżeniu (w latach)

- A. $\frac{1}{8}$,   B. $\frac{\sqrt{2}}{8}$,   C. $\frac{1}{4}$,   D. $\frac{\sqrt{2}}{4}$,   E. $\frac{1}{2}$.

30. Drewniany konik, na obwodzie obracającej się karuzeli, znajduje się 6 m od osi obrotu. Przygląda mu się żywy osiołek, stojący na ziemi 10 m od osi obrotu karuzeli. Prędkość konika w układzie odniesienia osiołka ma wartość 3 m/s . Jaką wartość ma prędkość osiołka w układzie odniesienia konika?

- A. $8,33 \text{ m/s}$.   B. 5 m/s .   C. 3 m/s .   D. $1,8 \text{ m/s}$.   E. Zero.